

## RANTASALMEN MUSTOSIA IV

### 1700-luvun alkupuolen kirkonkirjojen tietojen liittäminen 1600-luvun asiakirjoihin

#### Matias Eronen ja Kaija Salminen

##### Aluksi

Tutkimuksessani Mustosista 1600-vuosisadan jälkipuoliskon henkilöiden tunnistaminen perustui maa- ja henkikirjoihin sekä sotilasluetteloihin: 1618 alkaen ratsutiloista, 1644 alkaen rakuunatiloista sekä 1678 alkaen toimeenpantuun ruotuväkilaitokseen. Luetteloissa henkilöiden etunimen lisänä oli patronyymi ja myös sukunimi, joka tosin osalla Mustosia vaihteli 1600-luvun alussa Ruotsalaisista Mustosiin. Myös suvussa käytetyt samat etunimet veljesten lapsilla vaikeuttivat henkilöiden tunnistamista. Mistään edellä mainitusta lähteestä ei ilmene myöskään kenenkään henkilön syntymä- tai kuolinvuosi.

Rantasalmea, kuten koko Suomea, koettelivat Suuret kuolonvuodet, Pohjan sota sekä Isoviha. Tilanteen voi olettaa normaalistuneen vasta Uudenkaupungin rauhan 1721 jälkeen.

Rantasalmen kirkonkirjoissa löytyvät ensimmäiset merkinnät kastetuista 1694 sekä vihityistä ja haudatuista 1700 alkaen lähes aukottomasti. Varsinaiset talokohtaiset rippikirjat alkavat kuitenkin vasta 1761.

Säämingissä vastaavat asiakirjat alkavat vuosina 1707 ja 1708, sekä talokohtaiset rippikirjat 1741 alkaen.

Näissä asiakirjoissa oleviin henkilötietoihin on mahdollista yhdistää 1600-luvun henkilötiedot lähes jokaisessa tapauksessa. Näin saadaan jatkettua kunkin henkilön sukuhaaraa esi-isiin päin 1600- ja aina 1500-luvulle saakka ajassa taaksepäin.

#### Mustosia 1700-luvun alkupuolen kirkonkirjoissa ja 1600-luvun asiakirjoissa

**1. Samuel Heikinpoika Mustonen** (1654 -1710). Hän oli Rantasalmen Parkunmäki n:o 9:n Ruisrikonahon ratsutilan isäntänä vuosina 1679 -1709. Hän oli aviossa Maria Heikintr. Negligin (1663 - 1725) kanssa. Heillä oli ainakin 5 lasta, nimittäin Juho (1692 -1750), Heikki (1693 – 1743), Matti (1695 -1761), Yrjö (1701, kuoli samana vuonna), sekä Samuel (1705 -1737). Pojat avioituivat aikanaan, ja olivat torppareina tai talollisina lähikylissä. Näin tämä sukuhaara jatkui 1700-luvulla.

**2. Yrjö Mustonen** (1642 -1705) toimi ratsastajana kotitilansa puolesta 1660-luvulla. Hän oli Eerik Yrjönpojan avioton poika, jonka isä otti sitten lailliseksi pojakseen tämän alettua ratsastaa. Yrjöllä oli pojat Yrjö (1680 -1720) ja Aatami (1704 -1760).

Pojista Yrjö oli sotilas ja asui perheineen Parkunmäen lähialueella, Aatami oli torpparina Repomäessä ja Voinsalmella. Myös hän oli perheellinen, ja hänellä oli peräti 6 lasta.

**3. Markus Mustonen** (1659 -1737) oli pellavankutoja. Hän on vuonna 1700 Rantasalmen käräjillä syytettynä salavuoteudesta. Markus asui ainakin vuosina 1707 – 1712 Putkisalossa.

Markus oli perheellinen. Lapsia hänellä oli 1703 kuolleen sylivauvan lisäksi 1708 reilun vuoden iässä kuolleen Matiaksen lisäksi kaksi muuta poikaa.

Näistä pojista Markus Mustonen (1708 -1742) oli torpparina Putkisalossa, ja perheeseen kuului useita lapsia, joista osa kuoli nuorena.

Myös toinen poika Mikko Mustonen (1712 -1774) oli torpparina Putkisalossa. Hänelläkin oli useita lapsia, joista Mikko Mikonpoika Mustosesta (1753 -1812) suku jatkui.

Pellavankutoja Markus lienee syntynyt Savonlinnassa, ja hänet oli kastettu isänsä kaimaksi. Myös isä Markus Niilonpoika Mustonen (1620 -1680) oli pellavankutoja. Hän löytyy vuoden 1644 henkikirjasta Rantasalmen Asikkalan kylästä. **Veijo Saloheimo** mainitsee, että vuoden 1651 -56 Savonlinnaan asumaan asettuneiden käsityöläisten joukossa on mainittu Rantasalmelta tullut pellavankutoja Markku Mustonen (**Savon historia II:2 s.359**). Kyseessä lienee sama henkilö.

**4. Samuel Heikinpoika Mustonen** (1710 -1775) oli sotilas ja torppari Torasalossa. Hänet oli vihitty Säämingissä Tynkkylän kylässä kapt. Edbergin talossa naishenkilö Kerttu Kervisen (1704 - 1771) Aholahdesta kanssa 11.11.1733. Merkinnän liitteenä teksti: *Ovat olleet ennenaikaisesti yhdynnässä ja jo siittäneet lapsen.* Nimittäin jo kuukautta aikaisemmin Samuel Kopsa oli antanut avioliittolupauksen kahden todistajan läsnä ollessa. Tällöin heidän esikoisensa Heikki oli kastettu kolmen viikon iässä.

Pariskunta muutti Torasaloon, ja he saivat lisää kolme lasta. Olli syntyi 1735, ja kaksoset Samuel ja Katri 1737.

Tämän Samuel Heikinpojan isä ei selviä ainakaan varmuudella käytetyistä lähteistä. Isäehdokkaista Heikki Pekanpoika Mustonen on ratsastajana Parkunmäellä ja Lautakotalahdella 1660-80-luvuilla, sekä renkinä useissa taloissa. Hän lienee sama henkilö kuin Rantasalmen kirkonkirjoissa oleva torppari Heikki Mustonen Osikonmäeltä (1630 – 1709). Hänen vaimonsa oli Anna Kervinen (1636 – 1706). Pariskunta on kuitenkin liian iäkäs tämän Samuelin vanhemmiksi.

Ratsutila Parkunmäki n:o 9 Ruisrikonaho kuului ruodutuksessa majuri Pistolekorsin komppaniaan, ja ratsastajana mainitaankin 1680 Heikki tai Samuel Mustonen. Tämä Heikki voisikin olla talon Samuel-isännän veli ja etsitty henkilö eli toinen isäehdokas. Hänestä ei kuitenkaan ole löytynyt muita tietoja.